

מלוגמא

סדר מוצאי שבת השלם

אוצר הלכות ומנהגי מלוה מלכה - חק למוצאי שבתות



סדר מלוה מלכה השלם
מחולק ומסודר למוצאי שבתות השנה

אוצר הלכות ומנהגים
חק למוצאי שבת
סיפורי צדיקים
ימי הולולא וקורות הימים

סדר
מלוה מלכה
השלם

מחולק
ומסודר

מלוגמא

סדר מלוזה מלכה השלם מהולק ומסודר למוצאי שבתות השנה

אוצר הלכות ומנהגים

חק למוצאי שבת

סיפורי צדיקים

ימי הילולא וקודרות הימים

זמירות ותפילות

שנת תשפ"ה לפ"ק

פעיה"ק ירושלים תובב"א

מלוגמא



כל הזכויות שמורות
הן ע"פ ד"ת והן ע"פ החוק
הבינלאומי להמו"ל

ברעיון, ליקוט וביצוע ספר
זה הושקע הון ואון, אין
להעתיק כולו או חלקו בכל
דרך שהיא, ללא אישור
בכתב מהמו"ל, ושארית
ישראל לא יעשו עולה

בכל עניני הספר:
052-7107043
T7107043@gmail.com

נדפס בארץ ישראל
תשפ"ה - 2025

עריכה והגהה:
מכון 'נהר דעה'
052-7178361

סדר ועימוד:
גיוון 052-7682971

כריכה ושערים:
שילוב 052-7680880

מוצש"ק מטות

מטות מסעי כשהן מחוברות:

כ"ח תמוז - ו' אב	תשפ"ד
א' אב - ז' אב	תשפ"ה
כ"ו תמוז - ג' אב	תשפ"ו
כ"ו תמוז - ג' אב	תשפ"ז
כ"ח תמוז - ה' אב	תשפ"ח
ב' אב - ח' אב	תשפ"ט
כ"ו תמוז - ג' אב	תש"צ
כ"ח תמוז - ה' אב	תשצ"א
ב' אב - ח' אב	תשצ"ב
כ"ו תמוז - ג' אב	תשצ"ג
כ"ה תמוז - ה' אב	תשצ"ד
ב' אב - ח' אב	תשצ"ו
כ"ח תמוז - ה' אב	תשצ"ז
ב' אב - ח' אב	תשצ"ט
כ"ו תמוז - ג' אב	ת"ת

מטות (כשהן נפרדות):

כ"א אב - כ"ז אב	תשצ"ה
כ"א אב - כ"ז אב	תשצ"ח

תנא דבי אליהו

[פו] דְּבַר אַחַר, שְׁפָכִי כַמַּיִם לַבַּיִת (איכה ב יט), מִה מַּיִם הִלְלוּ אֶדָם נוֹתֵן זֵרְעִים בְּאֶרֶץ וּמַעֲבִיר עֲלֵיהֶם מַיִם, מִצְמִיחִין וּמַגְדִּילִין פְּרוֹת, וְחִיִּין מֵהֶם בְּנֵי אֶדָם וְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵן יֵהִיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵתִיד, שְׁנֹאמֵר כִּי אֶצְק מַיִם עַל צִמָּא וְגו' (ישעיה מד ג).

[פז] מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים: בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יִחְלְקוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְבַּעַה בְּתִים, זֶה יֹאמֵר לֵה' אָנִי, וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב, וְזֶה יִכְתֹּב יְדוֹ לֵה', וּבִשְׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה וְגו' (שם פסוק ה). זֶה יֹאמֵר לֵה' אָנִי אֵלֹהֵי צְדִיקִים גְּמוּרִים. וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב אֵלֹהֵי [קִטְנִים] בְּנֵי הַרְשָׁעִים. וְזֶה יִכְתֹּב יְדוֹ לֵה' אֵלֹהֵי רְשָׁעִים שְׁפָרְשׁוּ מִן דַּרְכֵם הַרְעָה, וְחִזְרוּ וְעָשׂוּ תְשׁוּבָה. וּבִשְׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה אֵלֹהֵי גְרֵי אֲמַת.

[פח] דְּבַר אַחַר, שְׁפָכִי כַמַּיִם לַבַּיִת (איכה ב יט), מִה מַּיִם הִלְלוּ מִקְוֵה טְהָרָה הֵן לְיִשְׂרָאֵל, וְלִכָּל אֲשֶׁר נִבְרָא בְּעוֹלָם, שְׁנֹאמֵר כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ וְגו', וְכָל אֲשֶׁר לֹא יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּמַיִם (במדבר לא כג), כִּי דְבַרֵי תוֹרָה מִקְוֵה טְהָרָה הֵן לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתָם.

[פט] בּוֹא וּרְאֵה כְּמִה גְדוֹלָה כְּחֵה שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁמִטְהֶרֶת אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנֵי שְׁעוֹשִׁין תְּשׁוּבָה, אִפְלוּ מַעֲבֹדָה זָרָה שְׁבִידָם, שְׁנֹאמֵר וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וְטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם וְגו' (יחזקאל לו כה), וְאִין מַיִם אֵלָּא תוֹרָה, שְׁנֹאמֵר הוּא כָּל צִמָּא לְכוּ לְמַיִם וְגו' (ישעיה נה א), וְאִין טְהָרָה אֵלָּא דְבַרֵי תוֹרָה, שְׁנֹאמֵר אֲמֵרוֹת ה' אֲמֵרוֹת טְהוֹרוֹת וְגו', מְזַקֵּק שְׁבַעֲתַיִם (תהלים יב ז).

[צ] דְּבַר אַחַר, שְׁפָכִי כַמַּיִם לַבַּיִת (איכה ב יט), מִה מַּיִם הִלְלוּ הוֹלְכִין בְּנֶהָר וְשׁוֹב אֵינָן חוֹזְרִים, כִּי כָּל יַחִיד וְיַחִיד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁעָשָׂה מְרִיבָה עִם חֲבֵרוֹ, לֹא יִשְׁמֹר עָלָיו קִנְיָה וְנִקְמָה בְּלִבָּבוֹ [וכו'].

(אליהו רבה פי"ח)

זוהר הק'

מטות יום ו'

הַהוּא רוּחַא דְנַחִית וְאַתּוּסָף בְּבִנֵי עֲלָמָא, כַּד נַחִית, אֶתְסַחֵי בְּבוֹסְמִין דְגִנְתָּא דְעֵדֶן, וְנַחִית וְיִשְׂרָא עַל עֲמָא קַדִּישָׁא, וְכַאֲיִן אֵינוּן, כַּד הָאִי רוּחַא אֶתְעַר.

בְּהַהוּא שְׁעֵתָא דְהַהוּא רוּחַא נַחִית נַחֲתִין עִמָּה לְגוּ גִנְתָּא דְעֵדֶן, שְׁתִּין רְתִיכִין, מִתְעַטְרִין לְשִׁית סְטֵרִין. וְכַד מְטִי לְגִנְתָּא דְעֵדֶן, כְּדִין כָּל אֵינוּן רוּחִין וְנִשְׁמָתִין דְגִנְתָּא דְעֵדֶן, בְּלָהוּ מִתְעַטְרִי בְּהַהוּא רוּחַא. כְּרוּזֵי קְרִי וְאֶמְר, וְכַאֲיִן אֶתּוּן יִשְׂרָאֵל, עֲמָא קַדִּישָׁא, דְרַעוּתָא דְמֵאֲרִיכוֹן אֶתְעַר לְגַבִּיכוֹ.

רְזָא דְרוּזִין לִידְעֵי חֲכָמָתָא, וְכַאֲיִן אֵינוּן כַּד הָאִי רוּחַא אֶתְעַר. הָאִי רוּחַא אֵיהוּ אֶתְפִּשְׁטוּתָא דְהָאִי נְקוּדָה, וְנִפְקָא מִינָהּ, וְאַתְפִּשְׁטָא בְּעֲלָמָא, וְהַהוּא הוּי רוּזָא דְשַׁבְתָּא, דְיִשְׂרָא לְתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ שְׁמִירָה, וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, וְהָא אוּקְמוּהָ, שַׁבְתָּא לָא כְּתִיב, אֲלָא אֶת הַשַּׁבָּת, לְאַסְנָאָה הַהוּא רוּחַא דְיִשְׂרָאֵל עַל כָּלָא, וְאַצְטְרִיד לְנִמְרָא לֵיהּ, הוּאִיל וְקִיּוּמָא עִמִּיהּ דְכַר נָשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב, כָּל שׁוֹמֵר שַׁבְתָּא מַחֲלִלוֹ.

(זוה"ק ויקהל דף ר"ד ע"א)

פירוש הסולם

רוח ההוא שירד ונתוסף בבני העולם, כשיורד, הוא מתרחץ בכשמים של גן העדן, ויורד ושורה על עם הקדוש, אשריהם כשהרוח ההוא נתעורר.

בההיא שעתא דההוא זכו': בשעה ההיא, שרוח ההוא יורד, יורדין עמו לגן עדן, ששים מרכבות המתעטרים לשה קצוות, חג"ת נה". שכל אחד כולל עשר, הם ששים. וכשמגיע לגן עדן, אז כל אלו רוחות ונשמות שבגן עדן, כולם מתעטרים ברוח ההוא. הכרוז קורא ואומר, אשריכם ישראל עם קדוש שרצון אדונכם נתעורר אליכם.

רזא דרוזין לידעי זכו': סוד הסודות הוא לידועי החכמה. אשרי הם כשהרוח הזה נתעורר. רוח הזה הוא התפשטות של נקודה הזו, מלכות, ויוצא ממנה ומתפשט בעולם. ורוח ההוא, הוא סוד השבת השורה למטה. וע"כ כתוב בו שמירה, ושמרו בני ישראל את השבת. והרי העמידוהו, שבת לא כתוב, אלא את השבת, הוא לרבות רוח ההוא השורה על הכל, וצריכים לשמרו, משום שנמצא עם האדם, וע"כ כתוב, כל שומר שבת מחללו.

דמב"ם

ט. ראה רבו עובר על דברי תורה אומר לו למדתנו רבנו כהן וכהן. וכל זמן שמוזכר שמועה בפניו אומר לו כהן למדתנו רבנו. ואל יאמר דבר שלא שמע מרבו עד שיזכיר שם אומר. ובשימות רבו קורע כל בגדיו עד שהוא מגלה את לבו ואינו מאחה לעולם. במה דברים אמורים ברבו מבקש שלמד ממנו רב חכמתו. אבל אם לא למד ממנו רב חכמתו הרי זה תלמיד חבר ואינו חייב בכבודו בכל אלו הדברים. אבל עומד מלפניו וקורע עליו פשם שהוא קורע על כל המתים שהוא מתאבל עליהם. אפלו לא למד ממנו אלא דבר אחד בין קטן בין גדול עומד מלפניו וקורע עליו:

י. וכל תלמיד חכם שדעותיו מכוננות אינו מדבר בפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה אע"פ שלא למד ממנו כלום:

יא. הרב המבוקש שרצה למחל על כבודו בכל הדברים האלו או באחד מהן לכל תלמידיו או לאחד מהן הרשות בידו. ואע"פ שמחל חייב התלמיד להתירו ואפלו בשעה שמחל:

יב. פשם שהתלמידים חייבין בכבוד הרב כהן צריך לכבד את תלמידיו ולקרבו. כהן אמרו חכמים יהי כבוד תלמידך חביב עליך בשלך. וצריך אדם לתהדר בתלמידיו ולא להקם שהם חכמים המהנים לעולם הזה ולעולם הבא:

יג. התלמידים מוסיפין חכמת הרב ומרחיבין לבו. אמרו חכמים הרבה חכמה למדתי מרבותי ויותר מחברי ומתלמידי יותר מכלם. וכשם שעין קטן מדליק את הגדול כהן תלמיד קטן מחדד הרב עד שיוציא ממנו בשאלותיו חכמה מפארה:

(הל' תלמוד תורה פ"ה ט"ג)

סיפורי צדיקים

רבינו הבעש"ט זי"ע חיבב כידוע את תלמידו הרה"ק ר' חיים מקראסנא זי"ע (יומ"ד א' אב), והיה אומר ששורש נשמתו של רבי חיים הוא מהיכל הרפואה, ולפיכך כאשר היה זקוק אדם לרפואה, היה הבעש"ט שולחו אל רבי חיים וברכותיו היו מתקיימות. פעם אחת נכנס איש צעיר אל הבעש"ט זי"ע בבכיה רבה שכל בניו חולים וזקוקים לרפואה, וסבור הוא מחלותיהם באו להם בעקבות מעשה שהיה. וכך היה המעשה:

בלכתו מבית הכנסת פגש בו אחד מתלמידי הבעש"ט זי"ע, ואין הוא מכירו. שאל אותו התלמיד: היכן הטלית והתפילין שלך? והשיב לו, כי השאיר את הטלית והתפילין בבית הכנסת, שכן הוא מתפלל בו בכל יום. גער בו התלמיד ואמר לו: לא כך עושים, הטלית והתפילין מהווים שמירה על הבית, ואם הנך משאיר אותם בבית הכנסת, מי יגן על ילדיך מפני מחלות? ואכן כך אירע, מיד לאחר מכן חלו הילדים במחלה קשה. ולא יכול היה הצעיר להירגע מבכיו. אמר לו הבעש"ט, הירגע בני, היכנס נא לבית הכנסת והבא לי את התלמיד הזה שבוודאי תכירו. עשה הצעיר כדברי הבעש"ט והביא את התלמיד, והתברר שהיה זה הרה"ק מקראסנא.

שאל הבעש"ט את הצעיר: באיזו רפואה תרצה, יש רפואה בדרך הטבע ויש רפואה מן השמים. היסס הצעיר ולא ידע במה לבחור. אמר הבעש"ט הק' זי"ע: בתורה כתיב (שמות כא, יט) 'ורפא ירפא' - הפ"א דגושה, ובפסוק אחר נאמר (שם טו, כו) 'אני ה' רופאך' - הפ"א רפויה, אלה הם שני סוגי הרפואות. ברפואה טבעית יכולה המחלה לחזור אל האדם לאחר ריפוי הראשון, זו הבחינה של 'ורפא ירפא', ולעומת זאת רפואה מן השמים היא רפואה שלימה, ואין המחלה חוזרת, וזו הבחינה של 'אני ה' רופאך', וכמובן שהצעיר בחר ברפואה מן השמים.

פנה הבעש"ט אל הרה"ק מקראסנא ואמר: בוא ונברך ביחד שירפאו ילדיו של החולה ברפואה מן השמים, כמובן שהרה"ק מקראסנא הסכים לכך. פנה הבעש"ט אל הצעיר ואמר לו: "מברכותינו יבורכו בניך וירפאו. ואולם עליך לקבל את מה שרבי חיים אמר לך". כמובן שהצעיר התחייב לכך, ונרפאו הילדים לגמרי. (תולדות רבי חיים מקראסנא)



הרה"ק רבי משה מדאלינא ז"ל, תלמיד הבעש"ט ז"ל, מביא בספרו דברי משה **שהבעש"ט הק'** הלך פעם אחת לבהמ"ד, ועמד על הפתח ולא רצה לכנוס. ואמר שבלתי יכול לכנוס בו על כי הוא מלא על כל גדותיו ומפה לפה מתורה ותפלה, עד בלי ימצא מקום לכנוס בו. ויתמהו כל העומדים אתו על המראה הגדול, והלא אדרבה אין שבח גדול מזה כשבתי תורה ותפלה מלאים מתורה ותפלה.

אז הסביר להם הענין, כי אין זה למעלה נחשב שבית הכנסת או ביהמ"ד מלא מתורה ותפלה, שהוא מחמת שהדיבורים מהעולם אין יוצאים מן הלב בכוונה שלימה ורצויה, ע"כ לא יוכל להיות להם עלייה למרום, ונתמלא הבית מפה אל פה מתורה ותפלה עד שאי אפשר לכנוס בו. משא"כ אלו היו מתפללים העולם בכוונת הלב כראוי היו הדיבורים הקדושים פורחים למעלה ולא נשאר מהם כלום למטה, כמאמר 'כל אורייתא דלאו איהי בדחילו ורחימו לא פרכת לעילא'.

(נר ישראל - בשם הרה"ק מרוז'ין זי"ע)



פעם ראה זקנו הרה"ק ר' **דוד לייקעס זצוק"ל** עגלה עם חסידים נוסעים, ושאל אותם להיכן הם נוסעים, לאיזה רבי? ויאמרו לו כי הם נוסעים לחתנו הרה"ק ר' **מאטעלי מטשערנאביל זצוק"ל** ונהנה מזה, ושאל אותם: האם אתם מאמינים ברבכם כמו שהיינו מאמינים ברבינו **הבעל שם טוב?**

ויספר להם כי פעם אחת קידש הבעש"ט עם תלמידיו הקדושים הלבנה, ואחר קידוש לבנה אמר הבעש"ט לתלמידיו שיתנו אדום זהב על משקה, והם היו כולם עניים גדולים כידוע, ולא היה אצל אחד מהם אפלו פרוטה אחת, ואעפ"כ מחמת רוב אמונתם ברבם הקדוש כשאמר להם רבם שיתנו אדום זהב, האמין כל אחד מהם כי מסתמא ימצא אצלו אדום זהב, והושיטו כל אחד ידו לבתי כיסין שלו, וימצא כל אחד בבתי כיסין שלו אדום זהב ויתנו על משקה.

(מעשיות ומאמרים יקרים - בשם הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע)



מלוגמא

מוצש"ק מטות

ימי הילולא וקורות הימים

ימי הילולא וקורות הימים

תשעז: רבי שלמה ב"ר מרדכי גולדמן מזוועהל ארה"ב ב' אהל שלמה.

כח

תקב: רבי אלעזר ב"ר אלימלך (נועם אלימלך) וייסבלום מליזענסק.

תרא: רבי משה ב"ר צבי טייטלבוים מאוהל, הישמח משה.

תרמא: רבי ישעיה משולם זושא ב"ר אהרן (בר"מ טברסקי מטשרנוביל).

תרמו: רבי שלמה ב"ר יוסף גאנצפריד ב' קיצור שו"ע ועוד (וי"א בכ"ז).

תרסד: רבי נחמן כהנא ב"ר חיים אריה מספינקא ב' אורחות חיים.

תרסז: רבי יעקב שאול ב"ר אליעזר ירוחם אלישר הראש"ל, ב' ישא ברכה.

תשמו: רבי חיים ב"ר משה פרידלנדר משגיח דישיבת פוניבז' ב' שפתי חיים.

תשעב: רבי יוסף שלום ב"ר אברהם אלישיב, ב' קובץ תשובות ועוד.

תשעו: רבי משה מרדכי ב"ר מאיר חדש, ראש ישיבת אור אלחנן.

כט

ג' תתק: התנא רבי יוחנן הסנדלר, בן אחר בן להלל הזקן.

כו

תרב: רבי נחום ב"ר זליג טריביטש אב"ד ניקלשבורג ב' שלום ירושלים, ו"קובץ".

תרטו: רבי נח ב"ר שמואל מקארוב, ב' קב חן.

תרל: רבי נחום מרדכי ב"ר דוד משה (טשארטקוב) פרידמן.

תרלח: רבי יחיאל מיכל ב"ר זאב וולף (סטריקוב) לאנדא מפרושניץ.

תשא: רבי סיני ב"ר ברוך הלברשטאם, מצאנז ז'מ'גראד, ב' חמדה גנוזה.

כז

תקצא: רבי משה חיים ב"ר יצחק אייזיק (קאלוב) טויב מראזלא, חתן רצ"ה מזידיטשויב.

תקצז: רבי יצחק ב"ר משה אייכנשטיין מסאמבור, ב' זרע יצחק.

תשד: רבי אברהם ב"ר יצחק גרודז'ינסקי, משגיח ור"י כנסת הגדולה - סלבודקא, ב' תורת אברהם.

תשנג: רבי יעקב ב"ר אברהם עדס, מר"י פורת יוסף ואב"ד ירושלים.

תשלט: רבי שמואל ב"ר מיכל דוד רוזובסקי ראש ישיבת פוניבז', ב' חידושי רבי שמואל.

תשסו: רבי יוסף נתן ב"ר נתנאל ליברמן ר"י חיי עולם - לונדון.

תשסז: רבי מרדכי ב"ר יצחק טברסקי מסקווירא.

תשעא: רבי אלעזר ב"ר מאיר אבוחצירא, ה"בבא אלעזר".

מלזגמא

ימי הילולא וקורות הימים

אב

ד' תתסה: רבינו שלמה ב"ר יצחק, יצחקי, רש"י, מאיר עיני הגולה.
שעב: רבי אברהם ב"ר דוד שער אריה ב' שלטי הגבורים.
שפג: רבי ישכר בער ב"ר ישראל ליזר פרנס - איילנבורג, אב"ד גוריציאה, תלמיד הלבוש, ב' צדה לדרך.
תקצא: רבי משה ב"ר גרשון מזאלשין ב' משפט צדק וסידור תיקוני שבת.

אב

תקפד: רבי אברהם יהודה ב"ר פינחס זליג הכהן שוורץ, ב' שו"ת קול אריה.
תרמג: רבי שמואל ב"ר דוד צבי ערנפלד, אב"ד מטרסדורף, חתן סופר.
תרסג: רבי אהרן ב"ר חיים (דברי חיים) הלבפשטאם, אב"ד צאנז, ב' קדושת אהרן.
תרעה: רבי נטע צבי ב"ר משה דב וויס, רבי נטע מגיד, ממגידי ירושלים.
תשס: רבי שלמה ב"ר בן ציון הלבפשטאם, מבאבוב.

ב

תנ: נעקה"ש רבי אהרן ב"ר משה תאומים, ב' מטה אהרן.
תקפב: רבי יעקב ב"ר יחזקאל (נודע ביהודה) סג"ל לאנדא מבראד.
תשנז: רבי משה ב"ר אברהם שטרן אב"ד דעברצן, ב' באר משה.
תשס: רבי יוסף ב"ר יעקב צובירי, ב' ויצבור יוסף בר ועוד הרבה.
תשעה: רבי שריה ב"ר בצלאל יעקב דבליצקי, בע"מ כחמישים ספרים בכל מקצועות התורה.
תשפב: רבי יצחק טוביה ווייס ב"ר שלמה, גאב"ד עדה החרדית, ב' שערי טוביה.

א

א' תרנז: בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים (בראשית ח' ה').

היום תענית צדיקים (שו"ע תק"פ ונו"כ) על פטירת אהרן הכהן בן עמרם בהר ההר בשנת ב' תפח, פרשת חקת מסעי ועקב, וזה היא"צ היחידי הנזכר בתנ"ך, (ורלב"ג כתב באחד בשבט, כה"ח), ונעלמה המערה ולא נודעה (ילקוט שמעוני תשפ"ז). ולכאורה הר ההר (ג'בל הרון) של ימינו, שכבר ציין להר זה בספר יחוס האבות לרבי אורי' ב"ר שמשון מבילה רצ"ז (שמזכירו מהרח"ו), שציון זה מקור ייחוסו קדום מאוד עוד מלפני זמן הראשונים, וכנראה שהכוונה שנעלמה המערה בהר עצמו.

ב' תקטז: אלעזר ואיתמר הכהנים בני אהרן.

ג' תיד: עזרא הסופר ועמו אלפי איש מגיעים ירושלימה, כיד ה' הטובה עליו (עזרא ד' ט', ועי' יומא ט' ב'), ואמרו חכמים: ראויים היו ישראל לעשות להם נס בימי עזרא (לבוא ביד רמה - רש"י) כדרך שנעשה להם בימי יהושע בן נון, אלא שגרם החטא (ברכות ד' א').

שפג: רבי אליעזר ב"ר ישראל איסרליש, אחי הרמ"א וחתן המהרש"ל.

תקנג: רבי חיים ב"ר צבי הירש מקראסנא, תלמיד הבעש"ט (וי"א ב' אב).

תקסב

מלונמא

מוצש"ק מטות

ימי הילולא וקורות הימים

תש: רבי חיים עוזר ב"ר דוד שלמה גרודזינסקי, ב' שו"ת אחיעזר.

תשא: רבי דניאל ב"ר משה גרשון מובשוביץ הי"ד, ר"י קלם (ועמו כל ישיבת קלם).



קמה: רבי מנחם ב"ר אהרן אבן זרח ב' צידה לדרך.

תרנ: רבי אלעזר משה ב"ר צבי הירש הלוי הורוויץ ב' אהל משה.

תשטו: רבי משה עזרא ב"ר עזרא מזרחי ראב"ד חאלב ב' שו"ת דברי משה.

תשכט: רבי יהושע ב"ר אברהם יוסף גרינוולד אב"ד חוסט ב' חסדי יהושע.

תשעו: רבי אריה ליב ב"ר חיים זאב פינקל, ר"י מיר ברכפלד.



ג' שלט: בא נבוצראדן רב הטבחים לירושלים.

תקנה: רבי ישכר דב בער ב"ר אריה יהודה לייבוש מזלאטשוב, ב' מבשר צדק.

תרע: רבי משה ב"ר עמרם גרינוואלד מחוסט ב' ערוגת הבושם.

תרפ: רבי שמחה בונם ב"ר שמואל (חתן סופר) ערנפלד ממטרסדורף, ב' מענה שמחה.

תשכז: רבי יהודה שלג, הצדיק מכפר זאווי'ה טריפולי, מנו"כ בישוב בן זכאי.

תשלו: רבי חיים יוסף ב"ר בן ציון הלוי דינקלס ב' אמונת יוסף ודעת יוסף.

תשלט: רבי משה ב"ר אברהם אליעזר טשינגל, ב' מבקשי השלמות.

תשס: רבי שלום נח ב"ר משה אברהם ברזובסקי מסלונים ב' נתיבות שלום.

תשעה: רבי מרדכי עמרם ב"ר בנימין זאב יעקבזון, משגיח ישי' תפארת ציון.



תח: נעקה"ש רבי שמשון ב"ר פסח ב' דן ידין ע"ס קרנים, בהיותו עם טלית ותפילין, הי"ד.

תרחצ: רבי חיים יחזקאל ב"ר ישראל (מאדזיץ) טויב מאוזרוב.

תשא: רבי יצחק ב"ר מרדכי טברסקי מקעשנוב סקווירא.



ג' תיד: בעליית עזרא נשקלו הכסף והזהב והכלים שהביאו עמם מבבל לבית המקדש (עזרא ח' ל"ג).

תכז: נחמיה וסיעתו מעולי הגולה החלו להעלות ארוכה לחומות ירושלים, בנייתן ארכה נ"ב יום.

שפ: רבי מנחם עזריה ב"ר יצחק ברכיה מפאנו, ב' שו"ת הרמ"ע מפאנו ועוד.

תקצא: רבי מנשה ב"ר יוסף בן פורת מאיליה, ב' אלפי מנשה.

תרמד: רבי אלכסנדר ב"ר זרח הכהן קפלן, ב' שלמי נדרים.

תרצה: רבי רפאל ב"ר מרדכי אנקווה, ראש רבני מרוקו וב' קרני רא"ם.

תשא: נעקה"ש רבי בן ציון ב"ר שלמה הלברשטאם הי"ד, מבאבוב, וחתנו רבי יחזקאל שרגא ב"ר יצחק ישעיה הלברשטאם מקראקא.

תשסד: רבי שמעון נתן נטע ב"ר יעקב יצחק בידרמן, מלעלוב י-ם.

תשעו: רבי יחזקאל יוסף ב"ר שלמה בנימין הלוי אשלג, מאשלג (3).



שלב: רבי יצחק ב"ר שלמה לוריא אשכנזי, האר"י הק' ז"ל.

תקנג: רבי חיים ב"ר צבי הירש מקארסנא, תלמיד הבעש"ט.

תריח: רבי גבריאל ב"ר דוד הורוביץ ממגלינצא, תלמיד החוזה.

תשא: רבי יוסף ב"ר קלונימוס קלמן ברקוביץ (קוסובר) הי"ד, ר"י מהרש"א באוסטרה וב' חלקת יוסף.

תשמא: רבי יצחק נסים ב"ר רחמים, הראשל"צ, ב' יין הטוב.

תשמב: רבי בנציון משה יאיר ב"ר מרדכי דוד וינשטוק, ב' סידור הגאונים והמקובלים.



ב' קצז/ח - שיט/כ: נולד ונפטר יששכר בן יעקב אבינו ולא אהא אמנו ע"ה בן קכ"ב.

ג' שלה: יחזקאל מתנבא כשאנשים מזקני ישראל באו לדרוש את ה' וישבו לפניו (יחזקאל כ' כ"ג), באותה שעה כרת צדקיה ברית את כל העם בירושלים לשלח חפשי עבדים ושפחות עבריים, וישמעו וישלחו (סדר עולם ע"פ ירמיה ל"ד ה' - י'), ומרד במלך בבל וסמך על מלכי מצרים (שם ע"פ מל"ב כ"ד כ' ועוד), לאחר שהשרים והעם שבו וכבשו את העבדים והשפחות נתנבא ירמיהו קשות (ל"ד י"א - כ"ב).

ג' שלט: רובו של היכל של בית ראשון נשרף ב' אב, תענית כ"ט א'. ובחת"ס מבואר שאף עיקר שריפת בית שני היתה ב' אב, אך האור שמח (תעניות פ"ה ה"ו) כתב שנראה שבית שני נשרף כולו בט' באב.

ה' סו: גירוש יהודי צרפת בימי פיליפ הרביעי (כ"פ ב"א).

תקכח: רבי מסעוד חי ב"ר אהרן רקח בעל מעשה רוקח על הרמב"ם.

תקלב: רבי דוד ב"ר ישראל מאיר פורקס ממזיבוז, תלמיד הבעש"ט.

תרכו: רבי אליהו ב"ר יצחק ישראל [שריזלי], ראב"ד מצרים.

תשכב: רבי יוסף ב"ר יחזקאל (כנסת יחזקאל) פנט, אב"ד דעעש.



ב' תנ: המרגלים שבים מתור את הארץ מקץ ארבעים יום.

תרכח: רבי שמואל שמעלקא ב"ר אהרן משה טוביש, אב"ד יאס, ב' חיי עולם.

תרלט: רבי יהודה הלוי מראגוזה ראש מייסדי הישוב היהודי ביפו ומחדשו.

תרנת: רבי שמחה זיסל ב"ר ישראל זיו הסבא מקלם, ב' אור רש"ז וחכמה ומוסר.

תרעד: רבי שמעון ב"ר אהרן אגסי, מחו"ר בבל, ב' בני אהרן ועוד.

תשלח: רבי חנוך העניך דב ב"ר משולם זלמן יוסף זילברפרב מקוידנוב - בוטושאן.

תשמה: רבי בן ציון ב"ר יום טוב ליפמאן ראקוב, ב' ילקוט שיעורים ור"י חיי עולם לונדון.

תשסד: רבי יצחק יוסף ב"ר בן ציון זילבר, מחשובי רבני עולי רוסיה.



ב' תנ: המעפילים לעלות אל ראש ההר בסרם לשמוע לדברי מרע"ה, והעמלקי והכנעני מכים אותם עד חרמה ורודפים אחריהם כעדת דבורים (פר' שלח ודברים, ולהרמב"ן במדבר רפ"ד נראה שהיה ב' באב).

נולד ירמיה הנביא על כן קילל יום לידתו (מדרש איוב) וכן יום פטירתו.

ג' תתצ: התנא רבי אליעזר המודעי.

ה' נ: גירוש 4000 יהודי אנגליה, כל רכושם הוחרם והועבר למלכות, ביום מר זה אירעו גם גירוש יהודי צרפת בשנת ה' סו, וגירוש יהודי ספרד בשנת רנ"ב (ז' אב), וכן גירוש יהודי פורטוגל בה' רנ"ז.

תקעה: רבי יעקב יצחק ב"ר אברהם אליעזר הלוי הורביץ, החוזה מלובלין.

תקפח: רבי משה דוד לידא, ב' מגדל דוד עה"ת ותלמיד החוזה מלובלין.

מלונמא

מוצש"ק מטות

ימי הילולא וקורות הימים

תקפט: רבי מרדכי ב"ר אברהם בנט, ב' מגן אבות ועוד, אב"ד ניקלשבורג.

תקפט: רבי יוסף ב"ר מרדכי קעזיס, אב"ד חעלעם, תלמיד החוזה.

תקצו: רבי אברהם אבלי ב"ר אברהם שלמה פאסוועלער, ב' באר אברהם.

תרכה: רבי יהודה לייבוש פסח ב"ר אברהם, אב"ד יאזעפאף, ליפסק - תלמיד החוזה.

תרכה: רבי יעקב דוד ב"ר מנחם מנדל (צמח צדיק) הגר מוויזשניץ.

תרמה: הנדיב סיר משה ב"ר יוסף אליהו מונטיפיורי.

עתר: רבי מרדכי [מאטקע] ב"ר שלמה זלמן לידר מסלונים.

תשלג: רבי יוסף אליהו ב"ר אליעזר קלונימוס הענקין, ב' גבורות אליהו.

תשמ: רבי זאב דוב ב"ר אברהם חיים צ'צ'יק, ב' תורת זאב.

תשמד: רבי יוסף ב"ר יעקב יחזקיה גרינוואלד, מפאפא, ב' ויחי יוסף.

תשנ: רבי משה ב"ר יצחק עטייא, ב' מעט מים ראב"ד מידלת מרוקו ועוד.

יד

תקכב: רבי מרדכי ב"ר יוסף בירדוגו, ב' דברי מרדכי.

תקצו: רבי אברהם ב"ר יצחק שיראנו, ב' לאברהם למקנה ומקנה אברהם.

תרלד: רבי צבי הירש ב"ר אהרן פרידמן מליסקא, ב' אך פרי תבואה.

תשנב: רבי יצחק ב"ר שלום יוסף פרידמן, מבוהוש (4).

תשס: רבי חנוך דב ב"ר אליעזר זאב פדווא, אב"ד לאנדאן, ב' שו"ת חשב האפד.

תשלג: רבי יעקב ישראל ב"ר בן ציון יהודה לייב (הארנאסטייפל) טברסקי.

יא

תקיה: רבי משה בן אדרת, ב' ברך משה ודברי משה.

תרסז: רבי יצחק ב"ר שלמה בלאזר מפטרבורג ב' פרי יצחק.

תרפז: רבי יואל ב"ר יוסף שארין, העילוי מפלטובא ור"י זוועהל.

תשב: רבי יצחק זונדל ב"ר שמריהו יוסף קרליץ הי"ד, גאב"ד ור"י קאסאווא.

תשב: רבי אהרן ב"ר ישראל (סטאלין) פערלאוו מוורשא.

תשעב: רבי משה ב"ר ניסים מלכה, ר"י אהל משה.

יב

נו: רבי מאיר ב"ר יקותיאל הכהן מרוטנבורג, ב' הגהות מיימוניות.

תקמה: רבי דוד חיים שמואל חסאן מחכמי ירושלים ליוורנו, תלמיד האו"ח, ב' מכתם לדוד.

תרנ: רבי נפתלי הירמאן ב"ר יהודה וינברג מנעמירוב, תלמיד ר"ג מברסלב.

תשסא: רבי יוסף מרדכי ב"ר יהושע וויס, מרמ"י ישיבת טשעבין.

תשעה: רבי אברהם בן ציון ב"ר אריה מרדכי לייבוש רבינוביץ, ב' הלכה סדורה.

תשעט: רבי חיים ב"ר עזרא אברהם כהן (פרחיה), החלבן, ב' טללי חיים ועוד.

יג

שצג: רבי נתן נטע ב"ר שלמה שפירא מקראקא, ב' מגלה עמוקות.

תרכב: רבי שלמה חיים ב"ר אהרן (לעכוויטש) פערלאוו מקודינוב, ב' שיח אבות.

תרלט: רבי יהודה ריקארדו ב"ר מנחם הלוי (מרגוזה), רב העיר יפו.

תרמב: פרעות ביקטרינוסלב וממנה לכל רוסיה.

יה

בשו"ע תק"פ ב' תענית צדיקים: "בי"ח בו כבה נר המערבי בימי אחז" ובמ"ב: ויש גורסין בי"ז בו וראוי להחמיר בשניהם, וכתב כה"ח (שם אות י"ב): וגם אנחנו נאמר כי בשנת התרפ"ט י"ז אב קמו הישמעאלים על היהודים יושבי ארץ ישראל והרגו כמה אנשים ונשים ושרפו בתים וספרים וספרי תורה, ובפרט ביושבי חברון יום י"ח הנזכר עשו נקמות במיתות משונות ושארית הפליטה גלו לירושלים מפחדם שם, וחשבו לאבד את כל יושבי ארץ ישראל ח"ו, לולי ה' שהיה לנו שומר ישראל שהפיר עצת גוים וכו' עכ"ל. מאה ושלושים ושלוש יהודים נהרגו בחברון ובצפת.

תרמה: רבי אברהם ב"ר דוד קורקידי, ב' ויקח אברהם.

תרמט: רבי יהודה לייב ב"ר בצלאל הכהן, אב"ד סאל, תלמיד ר"ש קלוגער, ב' מפרשי הים.

תשב: נעקה"ש רבי שלמה חנוך ב"ר יחזקאל רבינוביץ' מרדומסק וחתנו רבי משה דוד רבינוביץ' מוורשא הי"ד.

יט

תע: רבי צבי הירש ב"ר שמואל מריישא, אבי הפני יהושע.

תצב: רבי יעקב ב"ר מכיר כולי, ב' ילקוט מעם לועז, וי"א בי"ב אב.

תרטו: רבי יעקב ב"ר יוסף כלפון, ב' רנו ליעקב שמחה.

תרכ: רבי נפתלי הערץ ב"ר יהודה ויינברג מנמירוב, תלמיד מוהרנ"ח מברסלב.

טז

היום יו"ט במגילת תענית: סוף זמן הבאת עצי כהנים ועוד, ולא היו ימים טובים לישראל כיום הכיפורים וט"ו באב וכו', תענית כו' ב'.

התנא נחום איש גמזו.

שמח: המקובל רבי שמעון בן לביא ב' כתם פז ומחבר הזמר בר יוחאי.

תריד: רבי יצחק משה ב"ר יעקב פרלס, ב' בית נאמן.

תרלג: רבי אשר ב"ר אהרן מקרלין, האדמו"ר הצעיר מקרלין.

תרלח: רבי יעקב ב"ר מרדכי יוסף ליינר מאיזביצה, ב' בית יעקב.

תרנז: רבי דוד יוסף ב"ר שלמה יחיאל בידרמן מלעלוב.

תרעח: רבי צבי הירש ב"ר ברוך (גרליץ) הלבברשטאם מרודניק.

תשכב: רבי בן ציון ב"ר יצחק זאב יאדלר, המגיד הירושלמי.

תשס: רבי חנוך דב ב"ר אליעזר זאב וולף פאדווה ב' שו"ת חשב האפוד.

טז

תקעב: רבי יעקב ב"ר יחנן בנט, דומ"ץ אויבן ישן, נכד הסמיכת חכמים.

תרטו: רבי יששכר דב בער ב"ר תנחום, זקן ההוראה דוילנא וב' מעשה רב על הגר"א.

יז

תפד: רבי שמשון ב"ר יוסף וורטהימר מווינה, פרנס ורב בוהמיה (צ'כיה).

תקפד: רבי אברהם מרדכי ב"ר בנימין זאב יעקב הורוויץ מפינטשוב.

מלונמא

מוצש"ק מטות

ימי הילולא וקורות הימים

תשיג: רבי יעקב חי ב"ר ברוך זריהן, אב"ד טבריה וב' ביכורי יעקב.

תשיז: רבי אהרן ב"ר ישכר דוב רוקח, מבעלזא (4).

תשסז: רבי משה דוב ב"ר צבי יהודה וולנר ב' חמדת צבי, רב דאשקלון.

תשפ: רבי ישראל משה ב"ר אברהם יעקב פרידמן, העטרת ישראל מסדיגורא (6).

תרפג: רבי אהרן מנחם מנדל ב"ר סנדר יו"ט ליפא (זידיטשוב) איכנשטיין מאלעסק.

תרצו: רבי מנחם נחום ב"ר יצחק פרידמן מבואין, ב' תפארת מנחם, (2).

תרצט: רבי יהודה יחיאל ב"ר פינחס חיים טאוב מרוזלא, ב' עמל יהודה, מקאליב.

תשיד: רבי שמעון שלום ב"ר מנחם קאליש, מאמשינוב.

כב

ה' נח: נעקה"ש רבינו מרדכי ב"ר הלל עם בני משפחתו הי"ד.

שעז: רבי משה ב"ר שמואל קזיס, ב' חידושי ר"מ קזיס, ותלמיד הרמ"ע מפאנו.

תקלא: רבי רפאל ב"ר שמואל מיוחס ב' פרי האדמה.

תשט: רבי אליהו ב"ר אברהם יוסף הכהן דושניצר, ב' נחלת אליהו ומשיגיח דלומזה.

כג

ה' צ"ח: רבי מרדכי ב"ר הלל אשכנזי מנירנבורג - המרדכי.

תקמא (תקלג): רבי מאיר [הגדול] ב"ר יעקב מפרמישלאן, תלמיד הבעש"ט.

תקנו: רבי דוב בעריש ב"ר יעקב גוטליב, ב' יד הקטנה.

תרלז: רבי ברוך ב"ר יוסף שפירא מטשיזיבא, תלמיד רש"ב מפשיסחא, והר"ע אייגר.

תשט: רבי דוד ב"ר משה סתהון דבח, ראב"ד בואנוס איירס ב' יעלה הד"ס.

תשטו: רבי חזקיה בן שבתי יהושע, ב' דברי חזקיהו ואב"ד י-ם.

תשמה: רבי יעקב ישראל ב"ר חיים פרץ קניבסקי, הסטייפלר, ב' קהילות יעקב.

כ

זמן הבאת עצי כהנים והעם לבני פחת מואב בן יהודה (רבי עזרא ב' ו', נחמיה ד' ל"ח), לרבי מאיר הם בני דוד בן יהודה, ולרבי יוסי בני יואב בן צרויה (תענית כ"ח א').

תקלו: רבי יוסף ב"ר מנחם שטיינהרט, ב' זכרון יוסף.

תרכג: רבי יעקב דוד ב"ר ישראל איסר בידרמן, אב"ד ווישאגראד, ב' הגהות מהרי"ד.

תרעג: רבי בן ציון ב"ר משה אלקלעי, ב' הלכה רווחת וכסאות למשפט ועוד.

תשד: רבי לוי יצחק ב"ר ברוך שניאור שניאורסון, גין הצמח צדק ואביו של הרבי מחב"ד.

כא

תקעה: רבי אלכסנדר סנדר ב"ר יצחק אייזיק אייכנשטיין מקאמרנא, ב' זכרון דברים (1).

תרח: רבי דוד מזאבלטוב ב"ר מנחם מענדל ב' צמח דוד.

תרנ: רבי אריה לייבוש ב"ר שלמה (תפארת שלמה) הכהן רבינוביץ, אב"ד ראדאמסק.

תרעה: רבי חיים ב"ר יוסף דב הלוי סולובייצ'יק, הגר"ח מבריסק.

תרעט: רבי אהרן ב"ר דוד טברסקי מסקווירא.

תשד: רבי לוי יצחק ב"ר ברוך שניאור שניאורסון מיעקטרינסלוב, ב' ליקוטי לוי יצחק.

מלוגמא

ימי הילולא וקורות הימים

אג

תשכה: רבי חנוך ב"ר שמואל בורנשטיין מסוכטשוב.

תשלט: רבי שמואל ברוך ב"ר דב בער אליעזרוב, ב' דבר שמואל.

תשסח: רבי נתן ב"ר אברהם דב כהן, משגיח ישיבת קרית מלך.

תשפ: רבי רפאל אהרן ב"ר אברהם חיים ראטה, משומרי אמונים (3).

כו

תרמט: רבי נח נפתלי ב"ר ישראל יעקב פוליר, מקאברין, ב' ברכות לעד.

תשלב: רבי שלמה חיים ב"ר ישראל מסאדיגורא, ב' דברים בעתם, חיי שלמה.

תשלט: רבי יואל ב"ר חנניה יו"ט ליפא טייטלבוים מסאטמר, ב' ויואל משה.

כד

היום יו"ט במגילת תענית (פ"ה) כי "שבנו לדיננו", שבימי מלכות יון היו דנים כדיני הגוים לפי דעת הצדוקים בענין ירושת הבת וכו', וכשגברה יד בית חשמונאי, בטלום, והיו דנים בדיני ישראל, ואותו היום שבטלום עשאוהו יום טוב. אמנם לגירסת התלמוד דידן (ב"ב קט"ו א') היה זה בכ"ד טבת.

תכד: רבי אריה לייב ב"ר יהושע [חריף] (מגיני שלמה) מקראקא.

כז

תח: רבי יהושע חריף ב"ר יוסף ב' מגיני שלמה ושו"ת פני יהושע, אב"ד ור"מ קראקא.

תרטו: רבי אברהם מרדכי ב"ר רבי יצחק מאיר אלתר מגור (אבי השפת אמת).

תרמג: רבי נחום דב ב"ר שלום יוסף (מרוז"ן) פרידמן מסאדיגורא.

תרנ: רבי נחמן נתן ב"ר דוד קורונל, ב' בית נתן.

תשב: רבי יהודה ב"ר משה ישועה פתייה, ב' בית לחם יהודה על עץ חיים.

תשו: רבי דוד בהר"ן [בן הרב רבי נחום] לעווי, ב' ארח דוד.

תשכט: רבי מנחם שלמה ב"ר חנוך העניך בורנשטיין מסוכטשוב.

תשע: רבי משה מרדכי ב"ר יצחק הלוי שולזינגר, ב' משמר הלוי.

תשעה: רבי משולם פייש ב"ר מרדכי סג"ל-לאווי מטאש (4).

תקפח: רבי אפרים זלמן ב"ר מנחם מאניש מרגליות אב"ד ברוד, ב' שו"ת בית אפרים, מטה אפרים, שערי אפרים, טיב גיטין.

תרפט: רבי ישמעאל ב"ר פנחס הכהן, אב"ד בעיר טיריה-טורקיה ורבה הספרדי של צפת.

תרצט: רבי שלום ב"ר דוד היילפרין מוואסלוי.

תשך: רבי חיים דב ב"ר אלתר משה יוסף זוכובסקי, ב' זבד טוב, ומשגיח דישיבת לומז'ה.

כה

ד' תשעג: רבי שמואל [גאון] ב"ר חפני הכהן מסורא, חותן רב האי גאון, ב' ר' שמואל בן חפני.

שנט: רבי ישעיה מנחם ב"ר יצחק אביגדורש, ב' תקנת מהר"ם היתר עיסקא.

תקצט: רבי יעקב משולם ב"ר מרדכי זאב אורנשטיין מלבוב, ב' ישועות יעקב.

